

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯКомисия за енергийно
и водно регулиране**РЕШЕНИЕ****№ ПДК - 3
от 26.04.2024 г.****КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

на закрито заседание, проведено на 26.04.2024 г., като разгледа писмо с вх. № Е-15-45-8 от 01.04.2024 г. на „Булгартрансгаз“ ЕАД с искане за одобряване на Проект за добавен капацитет на точка на междусистемно свързване на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД и газопреносната система на Transgaz S.A. – „Негру Вода 1/Кардам“, установи следното:

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) е постъпило писмо с вх. № Е-15-45-8 от 01.04.2024 г. на „Булгартрансгаз“ ЕАД с искане за одобряване на Проект за добавен капацитет на точка на междусистемно свързване на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД и газопреносната система на Transgaz S.A. – „Негру Вода 1/Кардам“ (Проект за добавен капацитет). С писмо с вх. № Е-15-45-8 от 05.04.2024 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е представило допълнителна информация.

С писмо с изх. № Е-15-45-8 от 16.04.2024 г. КЕВР е изисквала от „Булгартрансгаз“ ЕАД да представи обосновка за формирането на използвания в Проекта за добавен капацитет коефициент f , както и обосновка за формирането на настоящата стойност на прогнозното увеличение на разрешените или целевите приходи на оператора на преносната система. Изисканата информация е представена на КЕВР с писмо с вх. № Е-15-45-8 от 22.04.2024 г.

Производството по одобряване на Проекта за добавен капацитет е регламентирано в Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (Регламент (ЕС) 2017/459).

Според член 28, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/459 след консултацията и приключването на фазата на проектиране за един проект за добавен капацитет участващите оператори на преносни системи предават предложението за проект за добавен капацитет на съответните национални регулаторни органи – КЕВР и Националния орган за енергийно регулиране на Р Румъния (НОЕР), за съгласувано одобряване.

В изпълнение на член 28, параграф 2, изречение 3 от Регламент (ЕС) 2017/459 КЕВР с писмо с изх. № Е-15-45-8 от 16.04.2024 г. е уведомила НОЕР, че на 1 април 2024 г. българският газопреносен оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД е представил предложение за Проект за добавен капацитет. Предложението е представено от румънския газопреносен оператор на 29 март 2024 г. на НОЕР, за което КЕВР е уведомена с писмо с вх. № Е-12-00-182 от 12.04.2024 г. на румънския регулаторен орган.

С оглед нормата на член 28, параграф 2, абзац 2 от Регламент (ЕС) 2017/459 КЕВР с писмо с изх. № Е-45-8 от 23.04.2024 г. е предоставила на НОЕР становище по Проекта за добавен капацитет, като е посочила, че счита, че не са налице неблагоприятни въздействия по отношение на конкуренцията и ефективното функциониране на вътрешния пазар на природен газ, свързани с осъществяването на проекта. Също така, е посочила, че

изпълнението на Проекта за добавен капацитет ще доведе до повишаване на капацитета на точката на междусистемно свързване „Негру Вода 1/Кардам“, което ще осигури достъп до допълнителни количества тръбопроводен и LNG природен газ от алтернативни източници за Р Румъния, Р България и всички съседни държави. Според КЕВР ползите от изпълнението на Проекта за добавен капацитет се припокриват и ще допринесат за изпълнението на ключовите цели на инициативата за Вертикален газов коридор. От своя страна, НОЕР с писмо с вх. № Е-15-45-8 от 19.04.2024 г. е уведомило КЕВР, че ще одобри Проекта за добавен капацитет. Същият е одобрен от НОЕР с Решение № 798 от 22.04.2024 г.

Въз основа на представените документи и информация от заявителя и извършеното проучване по преписката, се установи следното:

1. Проектът за добавен капацитет има за цел да увеличи техническия капацитет в точката на междусистемно свързване „Негру Вода 1/Кардам“ (ТС „Негру Вода 1/Кардам“), като „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. ще предлагат групиран капацитет в посока от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД към газопреносната система на Transgaz S.A. Също така, проектът ще осигури поддържане на налягане от 48,5 бара в ТС „Негру Вода 1/Кардам“ при устойчив дългосрочен постоянен поток от най-малко 10 млн. куб. м./ден. в същата посока.

2. В съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) 2017/459 и „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. в периода от 3 юли 2023 г. до 23 октомври 2023 г. са извършили необвързваща оценка на пазарното търсене за добавен капацитет в ТС „Негру Вода 1/Кардам“, която свързва газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД и газопреносната система на Transgaz S.A. Въз основа на прогнозите за търсене, получени при необвързващата оценка на пазарното търсене, двата оператора са направили извод, че нивото на добавен капацитет, който ще бъде предоставян от „Булгартрансгаз“ ЕАД в посока към Transgaz S.A. е равно на 137,2 GWh/ден. На 23 октомври 2023 г. на интернет страниците на операторите на двете газопреносни системи е публикуван Доклад за оценка на търсенето.

В изпълнение на член 27, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2017/459 двата оператора на газопреносни системи са извършили технически проучвания за установяване на стъпките и инвестициите, необходими за осигуряване на добавения капацитет в ТС „Негру Вода 1/Кардам“ в посока от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД към газопреносната система на Transgaz S.A. Проектът за добавен капацитет предвижда „Булгартрансгаз“ ЕАД да изгради технологично оборудване, както следва: лупинг с дължина 61 км и диаметър 1200 в участъка Рупча – Ветрино, както и реверсиране на компресорна станция „Кардам“ (без необходимост от нови компресори). Разходите, които „Булгартрансгаз“ ЕАД ще извърши по Проекта за добавен капацитет са оценени от дружеството в размер на 191,41 милиона евро.

Въз основа на извършените технически проучвания, е установено, че не са необходими инвестиции от страна на Transgaz S.A. за да се осигури увеличаване на капацитета на ТС „Негру Вода 1/Кардам“ със 137,2 GWh/ден. По тази причина, Transgaz S.A. няма да извършва проверка за икономическа целесъобразност.

3. В изпълнение на член 27, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/459 „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. са провели съвместна обществена консултация на Проекта за добавен капацитет в периода от 31 януари 2024 г. до 29 февруари 2024 г. Операторите на газопреносни системи не са получили предложения и коментари от заинтересовани страни.

4. След приключване на съвместната обществена консултация и на фазата на проектиране „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. са публикували Проекта за добавен капацитет на интернет страниците на дружествата - член 28, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/459. Според посочената разпоредба от регламента, Проектът за добавен капацитет съдържа най-малко следната информация: всички нива на предлагане, отразяващи обхвата на

очакваното търсене на добавен капацитет в съответните точки на междусистемно свързване, в резултат на обществената консултация и оценката на пазарното търсене; общи правила и условия, които един ползвател на мрежата трябва да приеме, за да участва и да получи достъп до капацитет във фазата на обвързващо разпределяне на капацитет в рамките на процедурата за добавен капацитет, включително всякакви обезпечения, които ползвателите на мрежата трябва да представят, както и разпоредби как се действа съгласно договора при евентуални закъснения в предоставянето на капацитет или в случаи на прекъсване на изпълнението на проекта; графици за проекта за добавен капацитет, включително всички изменения след консултацията, както и мерки за избягването на забавяния и за свеждането до минимум на въздействието на забавянията; параметрите за извършване на проверката за икономическата целесъобразност; дали може да бъде поискано по изключение допълнително удължаване с най-много 5 години на времевия хоризонт за договаряне на капацитет в допълнение към вече разрешения период от най-много 15 години след началото на експлоатацията; когато е приложимо, предложеният алтернативен механизъм за разпределяне, включително неговата обосновка, както и условията, одобрени от оператора на преносната система за обвързващия етап; когато към проекта за добавен капацитет се прилага подход с фиксирана цена - елементите, описани в член 24, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ (Регламент (ЕС) 2017/460).

5. Също така, в изпълнение на член 25, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/459 по отношение на проектите за добавен капацитет операторите на газопреносни системи представят за одобрение от националните регулаторни органи следната информация за всяко ниво на предлагане: референтните цени, прогнозираны за времевия хоризонт на първоначалното предлагане на добавен капацитет, които се използват за изчисляването на параметрите, посочени съответно в член 22, параграф 1, буква „а“ и член 24, параграф 2, буква „а“ от посочения регламент, съответно в случай на отделна или обща проверка за икономическа целесъобразност; параметрите, посочени в член 22, параграф 1, букви „б“ и „в“ и член 24, параграф 2, букви „б“ и „в“ от посочения регламент, съответно в случай на отделна или обща проверка за икономическа целесъобразност; ако е приложимо, диапазона на нивото за задължителната минимална тръжна надбавка по член 33, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/460 за всяко ниво на предлагане и за всяка точка на междусистемно свързване, приложени в първия и евентуално в следващи търгове, на които се предлага добавеният капацитет, както е определено в член 33, параграф 3 от същия регламент.

6. Проекта за добавен капацитет, предложен от операторите на преносни системи - „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A., съдържа всички формални елементи, необходими за неговото одобряване, посочени в член 25, параграф 1 и член 28, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/459. В тази връзка, следва да се посочи следното:

6.1. Ниво на предлагане (член 28, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2017/459):

По смисъла на член 3, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2017/459 „ниво на предлагане“ означава сбора от наличния капацитет и съответния добавен капацитет, предлаган за всеки от годишните стандартни продукти за капацитет в дадена точка на междусистемно свързване.

Добавеният капацитет по проекта ще бъде предлаган като групиран продукт от датата на търговска експлоатация – четвърто тримесечие на 2026 г., „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. посочват, че ще заделят 10 на сто от добавения капацитет, които ще предлагат като краткосрочен капацитет в съответствие с член 8, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2017/459. Нивото на предлагане на дългосрочния добавен капацитет, който операторите на газопреносни системи ще предлагат в обвързващата фаза на подаване на оферти по Проекта за добавен капацитет е, както следва: в посока от газопреносната система на

„Булгартрансгаз“ ЕАД към газопреносната система на Transgaz S.A. твърд добавен капацитет 137,2 GWh/ден/година и предлаган твърд добавен капацитет 123,5 GWh/ден/година. Добавеният капацитет ще се предлага като твърд групиран капацитет от двете страни на точката.

„Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. ще предлагат добавения капацитет заедно със съответния наличен капацитет в ежегодния търг за годишен капацитет под формата на стандартни групирани продукти в търгове с явно наддаване и периодично повишение на тръжната цена. Търговете ще се провеждат на Регионалната платформа за резервиране на капацитет - RBP.

Предвид горното, КЕВР приема, че представеното от „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. ниво на предлагане отразява обхвата на очакваното търсене на добавен капацитет в ТС „Негру Вода 1/Кардам“.

6.2. Общи правила и условия (член 28, параграф 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2017/459):

„Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. ще предлагат добавения капацитет по проекта при общи условия, при които всички ползватели ще участват и ще получат достъп до капацитет във фазата на обвързващо разпределяне на капацитет, които съдържат: обезпечения, които ползвателите на мрежата трябва да представят, ред за провеждане на обвързващата фаза и класиране на офертите, подписване на споразумение за пренос на газ и договор за резервиране на капацитет, както и правила при евентуални закъснения в предоставянето на капацитет или в случаи на прекъсване на изпълнението на проекта.

Предвид горното, КЕВР приема, че представените от „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. общи условия осигуряват баланс между интересите на операторите на газопреносни системи и ползвателите на мрежите.

6.3. Графици на Проекта за добавен капацитет (член 28, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2017/459):

Изпълнението на инвестициите, необходими за осигуряване на добавен капацитет в ТС „Негру Вода 1/Кардам“ ще започне, когато участниците на пазара се ангажират да закупят адекватни количества добавен капацитет в годишния търг за продукти през 2024 г. и в случай, че операторите на газопреносни системи са получили положителен резултат от проверката за икономическа целесъобразност. Двата газопреносни оператора са посочили сроковете за осъществяване на обвързващата фаза на Проекта за добавен капацитет. Изпълнението на инвестиционните задачи и въвеждането в експлоатация на инфраструктурата за добавен капацитет е предвидено да завърши през последното тримесечие на 2026 г.

Предвид горното, КЕВР приема, че представеният от „Булгартрансгаз“ ЕАД и Transgaz S.A. график за изпълнение на проекта е обоснован.

6.4. Информация и параметри на проверката за икономическа целесъобразност (член 25 и член 28, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2017/459):

Целта на икономическата проверка за целесъобразност на проекта за добавен капацитет е да се гарантира икономическата жизнеспособност на проекта чрез поемане от ползвателите на мрежата, търсещи капацитет, на съответните рискове, свързани с тяхното търсене, за да се избегне излагането на обхванатите клиенти на риск във връзка с тези инвестиции – съображение 11 от Регламент (ЕС) 2017/459.

Според член 22, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/459 проверката за икономическа целесъобразност се извършва от операторите на преносни системи или от националните регулаторни органи (по решение на националните регулаторни органи) на всяко ниво на предлагане на проект за добавен капацитет, след като ползвателите на мрежата са поели спрямо участващите оператори на преносни системи обвързващи задължения за договаряне на капацитет, и се състои от следните параметри: а) настоящата стойност на поетите от ползвателите на мрежата обвързващи задължения за договаряне на капацитет; б) настоящата стойност на прогнозното увеличение на разрешените или целевите приходи на оператора на

преносна система, свързана с добавения капацитет, включен в съответното ниво на предлагане; в) коефициента f .

По отношение на проверката за икономическа целесъобразност, КЕВР приема на всяко ниво на предлагане, в случая едно ниво на предлагане, на Проекта за добавен капацитет такава проверка да се извършва от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Поради това, че Transgaz S.A. не планира да извършва инвестиции във връзка с Проекта за добавен капацитет, не е налице необходимост Transgaz S.A. да извършва проверка на икономическата целесъобразност на проекта. В тази връзка, КЕВР счита, че по отношение на това дружество не са приложими параметрите за проверка за икономическа целесъобразност.

Според член 22, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/459 изпълнението на проект за добавен капацитет започва, ако проверката за икономическа целесъобразност дава положителен резултат от двете страни на точката на междусистемно свързване за поне едно ниво на предлагане, включващо добавен капацитет. Резултатите от проверката за икономическа целесъобразност се представят не по-късно от два работни дни след закриване на кръга на наддаване, едновременно за всички ползватели на мрежата, които участват в съответния търг – член 11, параграф 10, изречение 3 от Регламент (ЕС) 2017/459. Резултатът от извършването на проверката за икономическа целесъобразност е положителен, ако стойността на параметъра „настояща стойност на поетите от ползвателите на мрежата обвързващи задължения за договаряне на капацитет“ е най-малко равна на дела на параметъра „настояща стойност на прогнозното увеличение на разрешените или целевите приходи на оператора на преносна система, свързана с добавения капацитет, включен в съответното ниво на предлагане“, определен чрез коефициента f . Според член 25, параграф 1 и член 28, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2017/459 параметрите на настоящата стойност на обвързващите задължения, поети от ползвателите на мрежата, както и на прогнозното увеличение на разрешените или целевите приходи на оператора на преносна система, свързана с добавения капацитет, коефициента f и референтните цени и диапазона на равнището на задължителната минимална тръжна надбавка подлежат на одобрение от съответния национален регулаторен орган.

6.4.1. Настоящата стойност на обвързващите задължения, поети от ползвателите на мрежата:

Параметърът „настояща стойност на обвързващите задължения, поети от ползвателите на мрежата“ се изчислява като дисконтираната сума от: сумата от съответните прогнозни референтни цени и евентуална тръжна надбавка и евентуална задължителна минимална надбавка, умножена по размера на договорения добавен капацитет, както и сумата от евентуална тръжна надбавка и евентуална задължителна минимална надбавка, умножена по размера на наличния капацитет, който е бил договорен заедно с добавения капацитет – чл. 22, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2017/459.

Във връзка с изчисляването на настоящата стойност на обвързващите задължения на ползвателите на мрежата в ТС „Негру Вода 1/Кардам“ „Булгартрансгаз“ ЕАД е посочило, че за референтна цена ще използва тарифата за газова година 1 октомври 2024 г. – 30 септември 2025 г. За сравнение, дружеството е посочило, че към момента цената за дългосрочен продукт за капацитет е в размер на 263,2268 лв./MWh/ден/година без ДДС или 134,5857 евро/MWh/ден/година без ДДС. Окончателната референтна цена ще бъде определена в съответствие с Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД и ще бъде публикувана на интернет страницата на дружеството.

„Булгартрансгаз“ ЕАД не предвижда да прилага задължителна минимална надбавка.

6.4.2. Настояща стойност на прогнозното увеличение на разрешените или целевите приходи на оператора на преносна система, свързана с добавения капацитет, включен в съответното ниво на предлагане:

По отношение на този параметър на проверката за икономическа целесъобразност дефиниции на понятията „разрешени приходи“ и „целеви приходи“ на оператора на преносна система са регламентирани в Регламент (ЕС) 2017/460. По смисъла на този регламент „разрешени приходи“ са приходите от услуги за пренос и приходите от услуги, различни от пренос, за предоставянето на услуги от оператора на преносна система за определен период от време в рамките на даден регулаторен период, които този оператор на преносна система има право да получи при режим без пределни цени, а „целеви приходи“ са приходите от очакваните услуги за пренос и очакваните приходи от услуги, различни от пренос, за предоставянето на услуги от оператора на преносна система за конкретен период от време в рамките на даден регулаторен период при режим на пределни цени.

Във връзка с горното, „Булгартрансгаз“ ЕАД е посочило, че настоящата стойност на прогнозното увеличение на целевите приходи на дружеството е 288 671,43 хил. лв. без ДДС, равни на 147 595,36 хил. евро.

6.4.3. Коефициент f :

Съгласно легалната дефиниция на този параметър, регламентирана в Регламент (ЕС) 2017/459, „коефициент f “ е делът от настоящата стойност на прогнозираното увеличение на разрешените или целевите приходи на оператора на преносна система, свързана с добавения капацитет, включен в съответното ниво на предлагане, който се покрива от настоящата стойност на поетите от ползвателите на мрежата обвързващи задължения за договаряне на капацитет. Според член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/459, нивото на коефициент f за дадено ниво на предлагане се определя като се вземе предвид: стойността на заделения технически капацитет; положителните вторични ефекти на проекта за добавен капацитет върху пазара, или върху преносната мрежа, или върху двете системи; продължителността на поетите от ползвателите на мрежата обвързващи задължения за договаряне на капацитет в сравнение с икономическия живот на актива; степента на търсенето на капацитета, изграден по проекта за добавен капацитет, след края на периода, разгледан в проверката за икономическа целесъобразност.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е приложило коефициент f , равен на 0,7. Дружеството е обосновало предложения размер на този параметър, като е посочило, че при неговото определяне е взело предвид: размера на техническия капацитет, заделен по член 8, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2017/459, положителните външни ефекти за пазара от Проекта за добавен капацитет, продължителността на обвързващите ангажименти на ползвателите на мрежата за договаряне на капацитет в сравнение с икономическия живот на актива, както и очакваната степен, до която търсенето на капацитета по Проекта за добавен капацитет може да се очаква да продължи след края на времевия хоризонт, използван в икономическия тест.

Предвид горното, КЕВР приема, че представеният от „Булгартрансгаз“ ЕАД размер на коефициента f е обоснован.

6.5. Допълнително удължаване с най-много 5 години на времевия хоризонт за договаряне на капацитет (член 28, параграф 1, буква „д“ от Регламент (ЕС) 2017/459):

„Булгартрансгаз“ ЕАД не предвижда удължаване с 5 години на времевия хоризонт за договаряне на капацитет в допълнение към определения в член 11, параграф 3, изречение 2 от Регламент (ЕС) 2017/459 период от най-много 15 години от датата на търговска експлоатация.

6.6. Алтернативен механизъм за разпределяне на добавения капацитет (член 28, параграф 1, буква „е“ от Регламент (ЕС) 2017/459):

„Булгартрансгаз“ ЕАД не предвижда прилагане на алтернативен механизъм за разпределяне на добавения капацитет, както и възможност ползвателите на мрежата да представят обвързващи оферти за условно договаряне на капацитет.

6.7. Подход с фиксирана цена (член 28, параграф 1, буква „ж“ от Регламент (ЕС) 2017/459):

„Булгартрансгаз“ ЕАД не предвижда използване на фиксирана цена при реализиране на Проекта за добавен капацитет.

Предвид гореизложеното и на основание член 22, параграф 1, член 23, параграф 1, член 25, параграф 1, член 28, параграф 1 и член 30 от Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013

КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Одобрява Проекта за добавен капацитет на точка на междусистемно свързване на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД и газопреносната система на Transgaz S.A. – „Негру Вода 1/Кардам“, като задължава „Булгартрансгаз“ ЕАД на нивото на предлагане на проекта за добавен капацитет да извърши проверка на икономическата целесъобразност при параметрите, посочени в мотивите на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване в 14 (четирнадесет) дневен срок пред Административен съд София - град.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА